

Egyéb ötletek

6.1 A nevesincs patak

A névtelen ember társa lehet a névtelen patak. (Lásd Kányádi Sándor: *Névtelen mese* című meséjét az 5. tanegységben!)

Olvassuk el **Szepesi Attila: A nevesincs patak** című versét, és figyeljük meg, a patak számára mit jelent a névtelenség! Van-e szüksége névre?

Kinek van arra szüksége, hogy egy patakot, hegyet vagy csillagképet elnevezzen? Miért?

Szerepel mégis egy név a versben. Melyik az?

Tudjátok-e, hol van Korond? Mit jelenthet ez a név?

Korond Erdélyben, Székelyföldön található. Neve vagy a *korom* vagy a *korong*, *korongolás* szóból származik. Lakói hagyományosan fazekassággal foglalkoznak, messze földön híres a korondi kerámia.

Ha te lehetnél a patak névadója, milyen nevet adnál neki?

Rajzold le vagy fessd le a patakot, a kép címe a patak új neve legyen!

6.2 Naptár nevekkel

A gyerekek próbálják kitalálni, ki vagy mi lehet a Csizió! Ötleteljünk!

Olvassuk el **Weöres Sándor: Csizió** című versét!

Ki találta meg benne a saját nevét?

Mozgásokkal kövessük a verset! Egyvalaki olvassa, a többiek mozogják le a cselekvéseket!

Írjatok ti is hasonló Csiziót – névkalendáriumot – néhány általatok kedvelt névre! (Nem fontos versformában írni.)

A születésnapos évkörhöz hasonlóan (05-2. téma, 6. tanegység) készíthetnek a gyerekek névnapkört is, amelyen jelölik a nevüket és névnapjuk időpontját (több időpont esetén azt, amikor a névnapjukat tartják).

6. tanegység

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek értsék meg, hogy a természet kincseinek nincs szükségük névre, az ember az, aki nevet tud adni nekik.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vers olvasása és értelmezése
Névadó játék
Rajzolás, festés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, rajzolás, festés eszközei

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek készítsenek névkalendáriumot, ezzel gondolják át az évet, és kapcsolják össze névnapokkal, személynevekkel.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Fantáziajáték
Versolvasás
Mimes-mozgásos játék
Kreatív írás: névkalendárium
Névnapkör készítése

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Évkör körcikkekre osztva (íves, félíves műszaki karton), színes papír, filctoll, olló, ragasztó

JEGYZETEIM

Vedd figyelembe!

A Csizió egy öröknaptár, ami hasznos tanácsokkal látta el olvasóit. A várható időjárástól kezdve a mezőgazdasági munkákon keresztül az egyszerűbb orvoslási, betegápolási vagy akár állatgyógyászati tanácsokig igen sok mindent tartalmazott, nem egyszer verses formában. Először a 16. században nyomtatták ki, és olyan sikere volt, hogy még a két világháború között is újra kiadták.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek áttételes módon tudják kifejezni a félelmeiket.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés
Vers olvasása, értelmezése
Filmrészlet megtekintése
Rajzolás
Imádság írása

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, rajzeszköz

6.3 Mumusok

6.3a Félelmeink

Beszélgessünk: Hogyan lehet legyőzni a félelmet? Te mitől félsz?

Olvassuk el, mitől fél a kislány **Finy Petra: Fekete Péter** című versében! (A szöveg elérhető a Reftantáron.) Hogyan tudja legyőzni a félelmét? Hogyan segíthet neki ebben Fekete Péter?

6.3b A mumus

Mi az a Mumus? Hogyan lehet legyőzni? Nézzünk meg egy részletet a *Harry Potter* című filmből a Reftantáron, amely szerint a „varázslásnál” van egy sokkal jobb módszer a félelmeink legyőzésére!

6.3c Rajzold le a mumusodat!

Rajzold le a mumusodat úgy, ahogyan Lupin professzor javasolja!

6.3d Imádság írása

A Biblia a varázslást határozottan tiltja, de az a filmből is kiderül, hogy nem igazán hatékony módszer a félelmeink ellen. A nevetés is jó, de Isten ígéje szerint van egy sokkal jobb módszer. Mit gondoltok, mi az? Írjatok egy rövid imádságot, amelyben elmondjátok Istennek a félelmeiteket, és kéritek a segítségét!

Vedd figyelembe!

Az imádság az egyik legszemélyesebb dolog a világon! A gyerekek most ne olvassák fel az imádságaikat! Viszont adjunk lehetőséget rá, hogy megmutathassák! Ha érett rá a csoport, és imaszokásainkhoz illeszkedik, imakört is tarthatunk a témában, amikor aki szeretne, hangosan imádkozhat a félelmei legyőzéséért.

JEGYZETEIM

6.4 Hátteki

Olvassuk el **Ranschburg Jenő: Hátteki** versét, amely elérhető a Reftantáron!

- Kik a vers szereplői? Ki beszél?
- Ki az a Hátteki? Honnan kapta a nevét?
- A gyerek félelme hogyan nagyítja fel Hátteki tulajdonságait?
- Te hogyan képzeled el a vers alapján Háttekit? Rajzold le!

Rajzolás után nézzük meg a vers alapján készült versfilmet is a Reftantáron!
Hasonlítsuk össze a film és a gyerekek Hátteki-ábrázolásait!

6.5 Vers-öko

Manapság egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a fenntarthatóságra, amelynek egyik, az iskolában is megvalósítható eszköze a szelektív hulladékgyűjtés, illetve a szemétyűjtés a környezetünkben. Ám ez nem túl vidám dolog. Egy játékos, ötletgazdag vers azonban motiváltabbá teheti a gyerekeket erre a feladatra is.

Olvassuk el **Kovács András Ferenc: Lapát Elek** című versét a Reftantáron!

Beszélgessünk:

- Hogy tetszett a vers? Mi tetszett benne? Mi nem tetszett? Miért?
- Hogyan dolgozott Lapát Elek?
- Hogyan dolgozott a költő? Figyeljük meg néhány módszerét:

Név-újrahasznosítás:

Miből lett a „főhős” neve? Milyen rímszót talált a névre a költő?

Lapát Elek / lapátolok – Hogy lett az *Elekből olok*? Mi változott? (A magas e-hangok mély o-hangokká váltak.)

Rím-újrahasznosítás:

Keressünk még példákat olyan rímekre, ahol az első rímszóból csak néhány hang átalakításával lesz a második. Például:

Elek → kelek

Tolok → dolog

Járta → járda

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek a vers, a kép szimbolikus ábrázolásán keresztül élik át a félelem kifejezését.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés
Vers olvasása, értelmezése
Rajzolás
Versfilm megtekintése
Ábrázolások összehasonlítása

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, rajzeszköz

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek váljanak motiváltabbá a szemétyűjtésre, de legalább a rím-újrahasznosító játékra.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vers olvasása, értelmezése
Rímalkotó módszerek megfigyelése
Bibliai párhuzam felfedezése
Rímpárok alkotása, versírás
Napi szemétyűjtés
Szelektív gyűjtés lehetőségének megteremtése

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Szemétyűjtés eszközei

Szemét-újrahasznosítás:

Milyen rímpárt kap a „szemetem” szó?

Mit hoz ki a szemétből a szeretet?

Mire utalhat a „mindennapi szemetem” kifejezés?

Alkossunk hasonló módszerekkel rímpárokat!

Megírhatjuk Lapát Elek mindennapi munkájának egy-egy új versszakát is.

Hogy ne csak a szánk járjon, tegyük lehetővé a gyerekek számára a mindennapi szemégyűjtést szelektív gyűjtők, kukák beállításával, felelősök kijelölésével stb.!

Kapcsolódó

Belemagyarázás nélkül állíthatjuk, hogy a „mindennapi szemetem” az Úri imádságban szereplő „mindennapi kenyér” párhuzama (Máté 6,11). Lapát Elek mindennapi „tápláléka” a szemét, amit el kell takarítania („fogyasztania”).

6.6 Foltember

Olvassák el a gyerekek **Krusovszky Dénes: Foltember** című versét a Reftantáron!

Beszélgessünk:

- Kiről szól a vers? Mit tudunk meg róla? Megtudjuk-e a nevét? Miért nincs neve?
- Hogy szoktuk nevezni az ilyen embert? A saját nevén?
- Mi lehet a saját, valódi neve?

Készítsék el a gyerekek a Foltember teljes alakos képét vagy arcképét papír- vagy textilkollázs technikával! A papírok közül legalkalmasabb a gyűrt papír, és kifejezőbb, ha tépjük a papírfoltokat, nem ollóval nyírjuk ki. A gyűrt és tépett papírfeület fejezi ki leginkább a Foltember kisemmizett helyzetét.

Mi lenne, ha Foltember újra nevet, munkát és rendes ruhát kapna? Készítsék el a gyerekek a portróját így is!

Vedd figyelembe!

A kollázskészítés történhet egyéni, de páros vagy csoportmunkában is, ahol a gyerekek megoszthatják a feladatokat.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Érzékenyítés: Vegyük észre, hogy ami nekünk természetes, másoknak elérhetetlen lehet. De aki jóval a mi színvonalunk alatt él, az is ember. Neki is jár(na) név, munka, megbecsülés.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vers olvasása, értelmezése
Papír- vagy textilkollázs portré készítése két élethelyzetről

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Gyűrt színes papírok vagy maradék textilanyagok
Rajzlap, olló, ragasztó

JEGYZETEIM